

tagelse af den naturhistoriske Udvikling i Allivet, d. v. s., at de kraftigere udvælges, og de har Retten, fordi de har Magten.

Naar Forholdet er det, og det har det været i lange Tider, at denne aandelige Retning har haft stor Indflydelse herhjemme, saa kan det ikke nytte, at man kommer og siger: De behøver ikke at være bange for denne Skolekommission, der vil ikke ske noget som helst i den Retning; vi vil alle være enige om at holde paa Religionsundervisningen, og det skal nok blive en god Skole. I denne Forbindelse vil jeg sige, da dette Tilfælde med Skaarup er blevet fremført imod mig i Dag, at der virkelig, som vor Skole er indrettet i Øjeblikket, var god Grund til i sin Tid at karakterisere denne Mand som ubrugelig til Forstander ved Skaarup Seminarium. Saa længe vi har den nuværende Forbindelse mellem Skolen og Kirken, kunde en Mand af Dr. Larsens Type ikke med god Grund ansættes som Seminarieforstander, thi han har været en af de mest fremtrædende Førere for de pædagogiske Ideer herhjemme, der hvilede paa det aandelige Grundlag, som jeg har skildret. De Afhandlinger, han skrev i sin Tid, er i hvert Fald det klareste Udtryk for den Tankegang, at den kristne Moral maa ud af Skolen, thi „den er Brutalitet“, og det er ødelæggende for Børnene at bygge paa den. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette, jeg anfører det blot, fordi man her har sagt, at det var uberettiget at drage denne Sag frem. Ærede Medlemmer maa dog kunne forstaa, at naar en Minister har udnævnt en Mand med de Synspunkter til Seminarieforstander af „pædagogiske Grunde“, som det hedder, vil vi ogsaa kunne risikere, at den samme Minister af pædagogiske Grunde anbringer saadan en Mand i Kommissionen, og det kan vi fra kirkelig Side ikke være tjente med. — Jeg skal ikke opholde mig ved de Erfaringer, man har fra Udlandet om den religionsløse eller neutrale Skole, men jeg vil dog sige, at der er meget slaaende Vidnesbyrd om, hvor utilfredsstillende den er netop i moralsk Henseende, først og fremmest derved, at den er saa underlig vag og ængstelig med Hensyn til at tage Standpunkt. I Holland, hvor Skolespørgsmaalet i det hele taget har tiltrukket sig størst Opmærksomhed, har man i lang Tid haft den religionsløse Skole, og der er det indrettet saaledes „af frisindede Grunde“, som det hedder, at man ikke ved Undervisningen maa „forarge“ anderledes tænkende. Der er Lærere f. Eks. blevet afsat, fordi

de har vovet i Timen at tale om Sjælens Udødelighed. Det maa ikke ske; der er Børn fra Hjem, der „forarges“ over, at man taler om Sjælens Udødelighed. Hvordan bliver Undervisningen i en saadan Skole? Jeg vil minde om, at Dr. Siesby, som var en stærk Tilhænger af den neutrale Skole, talte om det forargende i, at vore danske Lærebøger omtaler Jesus Kristus som Frelseren; det forargede en Jøde og maatte ikke siges i en Skole, hvor der kunde komme til at gaa jødiske Børn; det var den lærde Skole, der var Tale om. Endvidere talte han om det forargende i, at vore historiske Lærebøger omtaler Reformationen paa den Maade, de gør; det maatte være saarende for en Katolik. Ja, i Overensstemmelse hermed vil Historien jo blive omskrevet, om jeg saa maa sige, naar vi faar den neutrale Skole, som ikke skal støde til nogen Side, og det forekommer mig unægtelig højst mærkværdigt at indrette Skolen paa en saadan Maade, naar man indrømmer — og det er jo indrømmet her —, at Hovedparten af det danske Folk er kristent og vil holde fast ved luthersk Kristendom.

Positivt vil jeg hævde, at saa længe vi har den Forbindelse mellem Stat og Kirke, vi har, maa vi fra Kirkens Side med al vor Kraft arbejde for at bevare den nuværende Tilstand med obligatorisk Religionsundervisning. Saa længe Børnene døbes i vor Folkekirke, saa længe maa de ogsaa opdrages i den Aand, hvori Daaben er sket. Men hvis man gaar med til at ophæve Forbindelsen mellem Stat og Kirke, hvis man tager det Spørgsmaal op, saaledes som jeg mente, der var Grund til, i den Kommission, jeg foreslog nedsat under Finanslovdebatten, saa at vi var klare paa, hvorledes Rigsdagen vilde stille sig i dette Spørgsmaal, ja, saa kunde vi gaa til at behandle Skolespørgsmaalet. Derfor gentager jeg, hvad jeg sagde i mit første Indlæg, at det er en af Hovedmanglerne ved at faa denne Kommission nedsat paa det nuværende Tidspunkt, at man ikke gør sig klart, at man derved kommer ind paa et principielt Spørgsmaal af den allerstørste Rækkevidde, nemlig Forholdet mellem Stat og Kirke.

Jeg skal slutte med at gøre nogle enkelte Bemærkninger i Anledning af, hvad der er blevet udtalt overfor mig. Jeg er ganske enig med det ærede 17de Medlem for Hovedstaden (Vilhelm Rasmussen), naar han udtaler sig stærkt mod en Skole, der er udelukkende eller saa godt som udelukkende meddelende, og slaar paa, at Skolen skal